

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt Primvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

DE
CONCORDIA
SACERDOTII ET IMPERII,
SEU
DE LIBERTATIBVS
ECCLESIAE GALLICANÆ,

Dissertationum Liber quintus.

CAPVT PRIMVM.

Synopsis.

I. Agendum hoc libro de Legatis à latere. In primis autem explicanda Legatorum species qua in iure Romano occurrunt.

II. Alij sunt Legati municipales. Alij provinciales, quò explicantur. De iis capienda lex Hos accusare ff. de accusat.

III. Alij sunt Legati cum iurisdictione. Diviso provinciarum inter Principem & populum, ab Augusto Proconsules dièli qui provinciis populi preficiebantur, etsi consularum non gessissent. Explicata Iustiniani Novella. Insignia Proconsulum.

IV. Consilium Augusti in assumendo Proconsulis nomine & imperio. Proconsules Romam ingressi deponerant imperium, exceptio Principe. Quare retinenda est lectio Spartiani, quam viri eruditi sollicitant. De proconsulari imperio dato extra urbem Marco Aurelio Cesari.

V. Legati dabantur Proconsulibus, à Senatu; ut eos parte curarum levarent. Proconsules mandabant iurisdictionem Legatis in provincia; quam nec eis adi-

mere poterant, nec in eos Jus gladij transferre. Custodias audiebant, sed non animadvertabant.

VI. Dignitas Legatorum Proconsularium, ex Spartiano. Fasces & vehiculum. Apparitio, magistratum gerebant, dabant tutores, & vindictà apud eos manumitti poterat. Contrarium docet Paulus, scilicet apud eos manumitti non posse. Conciliatio arripimus.

VII. Legati isti differunt ab Assessoribus, etsi aliter videatur eruditis. Assessores erant privati homines, qui juris peritiam prestabant, & magistratibus adfidebant. Elegans ea de re Iosephi locus. Salaria illis constituta è publico. Singulis magistratibus unus Assessor datus cum salario, ne fiscus gravaretur. De hoc Assessore seu Consiliario intelligenda Iustiniani Novella, non autem de Legato Proconsulis.

VIII. Legati Cesaris prefecti provinciis Principis, qui passim dièli Consulares. Minutis provinciis prefecti, Praesides: quamvis Praesidis nomen generalis sit. Immutata post Constantinum magistratum nomina.

I. X. Vicarij Praefectorum pratorio instituti à Constantino. Vices gerant Praefectorum; sed vice sacra iudicant. Vicarij instituti in unaquaque Imperij Diacefi. Alij sunt qui vicem Praefidis obtinent in provincia, ex

mandato Principis, puta Praefide defuncto, vel aliam ob causam.

X. Legati alterius generis, qui à Principe electi, negotia publica cum exteris gentibus procurant.

I.

OST assertam superiore libro conservandarum Libertatum Ecclesiae Gallicanae auctoritatem, Legatorum à latere dignitas & claritudo priorem locum sibi vindicat in his Dissertationibus, quae jura illa specialia & eximia complectuntur quorum usus in regno à multis seculis invaluit. Ne autem imparati in hanc materiam incidamus, ante omnia sedulo perspicendum est quo exemplo in Ecclesiam Legatorum & significatio & auctoritas confluerit. In eum finem juris Romani vestigia nobis inventiendae sunt; ubi varias Legatorum species inveniemus, quae ad Legatos Ecclesiae aliqua ex parte accommodatae sunt.

D. & C. de legationibus.

II. Quidam Legati municipales dicuntur, quibus ordinis sui vel curiae decreto legatio injungitur, non ut lites municipiorum, quod Syndici universitatis est officium, sed ut reipublicae negotia apud Praesidem provinciae, vel Praefectum pratorio, vel etiam apud Principem prosequantur. Alij sunt provinciales Legati, qui tractatu habito in Concilio ordinario totius provinciae, vel etiam extraordinario, ad Principem vel ad sedem praefectorianam pro repentinis casibus, quibus provincia vexatur, mittendi designantur. De his Legatis provincialibus intelligenda est lex Venuleij (etsi de Legatis Proconsulum agi hoc loco putet vir eruditissimus) qui ejus duntaxat criminis eos accusari posse ait quod ante commiserint quam in legationem venerint. Iis qui publicas istas legationes obeunt, sumptus seu legativa praestantur; & officio functis, biennij vacatio indulgetur. Ne autem superfluis impensis civitates onerarentur, edicto Vespasiani praecipitur ne plures quam ternos Legatos mittant. Sed legationes istae inter munera recensentur ad quae subeunda unusquisque civium ordine cogitur, ita ut vicarios dare non possit, nisi filios suos; neque alienis neque propriis negotiis se interponere, quando legatione fungitur. Hujus quoque generis sunt legationes illae quae ab exercitibus aut à corporibus missae ad Principem: quarum frequens mentio apud historicos.

L. j. C. de Legat. l. Hoc accusare. ff. de accusat.

L. 4. §. ult.

L. 8. ff. cod.

III. Alia est Legatorum species; quibus jurisdictio competit una cum reipublicae administratione. Quod ut accuratè intelligatur, observandum est ex institutione & partitione Augusti duodecim provincias pacatiores assignatas fuisse populo Romano;

quarum duae proconsulares erant, Asia & Africa, decem verò pratoria, quas enumerat Strabo. Reliquas omnes sibi Caesar retinuit, & regendas suscepit. In initio autem populus auctore Senatu, deinde verò Senatus solus consulares viros, aut pratorios, provinciis suis praeficiebat, qui consulari vel pratoria functi, illis imperio proconsulari praesent; quamvis ab ea lege paulisper dispensatum fuerit, & iis administratione commissa qui nunquam eos magistratus gessissent. Inde Proconsules dicti omnes quibus populi provincia creditae erant, nulla ratione habitae an functi essent consulari; quemadmodum ex Tacito colligere licet, qui Petronij meminit Proconsulis Bithyniae, ad consularium deinde promoti, & ex Constantij lege, quae separatim nominat eos qui Consules ordinarij fuerunt, & qui proconsulari honore erant sublimes. Quò respexit etiam Iustinianus in Novella xxx. dum observat provincias olim decretas fuisse, vel iis qui consulari functi essent, vel alijs qui Proconsules dicerentur. Haec sunt verba interpretis: *Romanis in more fuit ut vel designatis Consulibus, vel his qui illorum loco proficiscerentur, quos Proconsules vocabant, provincias sortirentur.* Non sincerè reddidit Graeca. Non enim designatis Consulibus, sed iis qui consularium gessissent, *ἡνὸς ἰσθῆτος ἑκατόν*, non verò *ἡνὸς ἰσθῆτος*, Iustinianus ait datas fuisse provincias. Plenissimam autem jurisdictionem in provincia Proconsul habebat; adeo ut omnium partes qui Romae vel quasi magistratus vel extra ordinem jus dicerent, ad ipsum pertinerent, majusque imperium in provincia haberet post Principem. Vnde sex fascibus utebatur, quae erant proconsulatus insignia, ut notavit Vlpianus; vel (ut plenius explicat Iustinianus, Proconsuli Cappadociae à se recens instituto proconsulatus ornamenta decernens) carruca argentea & fasces cum securi. *Proconsul Cappadociae, inquit Iulianus in Epitome Novellae, habeat carrucam argenteam, & securam, & fasces, & omnia vetera proconsularia insignia.* Quibus addi potest *ἡνὸς ἰσθῆτος*, sive vestis purpurea palmata, quam solennioribus & festis diebus Proconsul induebat, teste Iustiniano, qui hoc antiquum ornamentum genus Proconsuli Palaestinae concessit.

IV. Quare prudenter Augustus, cum magistratuum omnium qui intra vel extra Romanam imperio uterentur auctoritate & titulis ornari atque augeri vellent, proconsulare

Strabo lib. 11.

Tacit. ut Annal.

C. Tit. de Praes.

Iustinian. c. 1.

L. 4. §. ult. Procul.

Not. 11. c. 6. Not. 11.

imperium non omisit, quod deinde sequentibus Imperatoribus delatum est, qui ex eo dicti sunt etiam saepissime Proconsoles; ut patet è variis inscriptionibus antiquis, & ex epistola Heliogabali apud Dionem, qui se *ἀρχὴν* seu Proconsulem inscripsit. Quod eo consilio mihi videtur Augustus instituisse, ut Proconsoles, qui provincias populi administrabant, se auspiciis Augusti, qui summus erat Proconsul, eas gerere non ignorarent. Itaque illud erat eximium in Principe, quòd etsi Proconsoles à provinciis reduces portam Romae ingressi deponerent imperium, ut docuit Vlpianus, tamen id datum Augusto & ceteris Principibus ut etiam intra pomerium Urbis proconsulare imperium retinerent, teste Dione. Quare ut aliquod delictum superesset inter Augustum & Caesarem, Antoninus Imperator Marco Aurelio appellante Caesaris à se donato tribunitiam potestatem contulit, & proconsulare imperium extra Urbem, ut loquitur Capitolinus, non autem intra Urbis pomerium. Itaque assentiri non possumus viris eruditis, qui existimant vanam esse adjectionem illam, extra Urbem, in loco Capitolini laudato. Nam, inquit illi, imperium proconsulare extra Urbem tantum fuit. Quod verum in ceteris omnibus, praeter solum Principem.

V. Ex eodem autem Augusti instituto, provinciarum Praefectis, si Consulares essent, tres Legati adjungebantur; unus autem Legatus, si essent Praetorij; quemadmodum observat Dio. Eos verò Legatos non pro arbitrio suo sibi Proconsul quisque legebat, sed ei dabantur à Senatu. Vnde Capitolinus adnotavit, Gordiano Proconsuli Africae filium ejus à Senatu Legatum fuisse datum. Quia verò Principes hanc Senatus auctoritatem debilitaverant, Probus Imperator ejus restaurandae cupidus permisit patribus ut Proconsoles crearent, Legatos Proconsulibus darent. Legati autem dati Proconsulibus, ut in partem curarum venirent, & administrandae provinciae onere illos levarent, quemadmodum rectè adnotavit Appianus: *ὁ τῶν ἡγεμόνων ἔδωκεν ἐκ τῆς βουλῆς ἐπιπέμειν εἰς ἑκάστην*. Quod ex libera Reipublicae institutis profectum, ut patet è locis Varronis & Ciceronis, quos viri docti collegerunt. Quare statim atque Proconsul ingressus esset provinciam, mandare jurisdictionem suam Legato debebat. Legatus enim nihil proprium habebat, nisi ei mandata esset jurisdictione, quam ei adimere Proconsul non poterat inconsulto Principe, quemadmodum nec potestatem gladii sibi datam ad Legatum transferre. Ideoque si quid esset quod

majorem animadversionem exigeret, rejicere apud Proconsulem Legatus debebat. Neque enim jus habebat animadvertendi, coercendi, vel atrociter verberandi: quamvis causas criminales audire posset, ea conditione, ut praeditas custodias ad Proconsulem remitteret. Si quid etiam incideret ardui, Legatus non Principem consulebat, sed Proconsulem suum, qui ad ejus consultationes respondebat.

VI. De Legatis Proconsulis intelligendus est Spartianus, ex quo quanta esset eorum dignitas colligi potest. Fasces enim illis praeferebantur, privati ab eorum amplexu arcebantur; usque datum ut in vehiculo aequè ac Proconsoles sederent. Elegans est locus de Severo: *Acta quaestura Sardinienfi, legationem Proconsulis Africae accepit. In qua legatione quum cum quidam municipum suorum Leptitanus, praecedentibus fascibus, ut antiquum consubernalem ipse plebeius amplexus esset, sustibus eum sub elogio ejusdem praconis cecidit: Legatum populi Romani homo plebeius temere amplecti nolito. Ex quo factum est ut in vehiculo etiam Legati sederent.* Vnde apparitio communis erat Proconsuli & ejus Legatis, ut docent Arcadius & Honorius. Itaque dubitandum non est quin Legati Proconsulum à privatorum forte remoti, verum magistratum gererent. Quare tutores dare poterant, etsi tutoris datio esset actus legitimus; & apud eos vindictam manumitti poterat, ut docet verbis conceptis Paulus I C. Non me latet in contrarium sensum Paulum trahi à summo viro Cujacio, addita ad textum negatione, ut conciliet hanc legem cum Marciano, qui disertè scripsit Proconsoles quidem statim quam Urbem egressi fuerint, habere jurisdictionem, non contentiosam, sed voluntariam; unde & manumissiones & adoptiones apud eos fieri possunt: *Apud Legatum verò Proconsulis nemo manumittere potest, quia non habet jurisdictionem talem.* Plures conciliandae hujus ἀπονομίας modos commentum sunt eruditi viri, repudiata negatione quam superioris legis textui Cujacius iniecerat. Sed non est quòd tantopere laborent in re facili. Discrimen assignat Marcianus Proconsulis & Legati. Ille insignia proconsulatus gerit statim atque Urbem egressus est; & potestatem exercet antequam ingrediarur provinciam, non contentiosae quidem jurisdictionis, sed voluntariae; ita ut apud eum manumissiones & adoptiones fieri possint. Legatus verò ne voluntaria quidem jurisdictione uti potest; quia nulla illi mandari potest à Proconsule, nisi ut ea utatur in provincia; sed post adventum suum, mandatam jurisdictionem exercet, jus dicendo, judices

L. 6. §. 4.

Capitulum in quo dicitur quod Augustus Proconsulibus potestatem contulit, extra Urbem, ut loquitur Capitolinus, non autem intra Urbis pomerium.

Dio. 11.

Capitulum in quo dicitur quod Augustus Proconsulibus potestatem contulit, extra Urbem, ut loquitur Capitolinus, non autem intra Urbis pomerium.

L. 4. §. 4. de off. Praefecti.

L. 4. §. 4. de off. Praefecti.

L. 4. §. 4. de off. Praefecti.

L. 4. §. 4. de off. Praefecti.

L. 4. §. 4. de off. Praefecti.

L. 6. §. 4.

Spartianus.

L. 1. C. De appellationibus Proconsulis & Legati lib. 11. l. pen. off. de offic. Proconsul. & Leg. l. 17. ff. de manumissionibus vindicta. l. 1. & 1. ff. de officio Proconsul.

Cujac. l. 1. Observat. c. 1.

L. 4. §. 4. de off. Praefecti.

dando, tutores constituendo, & manumissionibus apud se factis.

D. & C. de offic. Adiff.

VII. Itaque falluntur viri docti qui inter privatas personas hos Legatos referunt, eosque inter Assessores numerant. Etenim Assessores erant Juris studiosi, quos magistratus sibi ut consiliorum participes adfiscabant. Itaque quamvis jus non dicerent, nec pronuntiarent, ab eorum tamen sententia vix magistratus recedebant; ut colligitur ex Augustino, cum verba facit de Alipio assessorum exercente. Elegans est locus Iosephi, dum comparationem instituit Iudaeorum cum Romanis in legum patriarum peritia. Illos enim de suis legibus citius responsuros asserit quam de nomine proprio; hos autem ignorantiam suam profiteri, cum Praesides provinciarum Assessores sibi assumant, qui peritiam legum in judiciis praestent. Ceterum privati erant omnino, adeo ut absente magistratu nec causas audire nec libellis subscribere possent. Attamen ex instituto Alexandri Severi, salaria illis constituta sunt: *Assessoribus salaria instituit; quamvis saepe dixerit eos esse promovendos qui per se Republicam administrare possent, non per Assessores.* Quod exemplo Pescennij decretum est. Hic enim, teste Spartiano, *addidit Consiliariis salaria, ne eos gravarent quibus adsidebant, dicens iudicem nec debere dare nec accipere.* Annonas quoque Assessores est publico praestari solitas testatur Theodosius. Ne autem immensis sumptibus premeretur ararium, unico tantum Assessorum annona est publico constituta sunt; quemadmodum docuit Iustinianus in Novella de mandatis Principum; ubi Praesidibus praecipit ut virum gravem & manibus castum adhibeant consiliis suis, qui contentus sit iis quae a fisco praestantur, quaeque ab iis amoveri possit, si quid contra spem illorum egerit. Quare non erat cur viri docti sibi persuaderent Legatos in Assessorum numerum referendos, Assessoresque vocari in Novellis xxx. & c. i. i. Etenim licet unicuique Assessor tribuatur a Iustiniano Proconsulibus Cappadociae & Palaestinae a se recens institutis, cuiusque salarium praestari jubeatur est publico, hoc dictum est forma quam erga ceteros omnes provinciarum rectores observatam vidimus, quibus unicuique Assessorum sibi socium adfiscere permittitur. Quare ut apud ceteros magistratus Assessor ille pro Legato sumi non potest, qui solis Proconsulibus dabatur olim a Senatu; ita quoque cum de Proconsulibus illis novis Cappadociae & Palaestinae agitur, Assessorum pro Consiliario, non autem pro Legato, accipere par est. Unde recte Iulianus *παιδευτος* (ita enim dicitur in dictis No-

Aug. l. 6. Conf. c. 10. Iosephus l. 1. contra Apionem.

Kampid. in Alex.

I. un. C. De ann. & C. adm. nistr.

Nov. 6. de mandatis Principum c. 6.

vellis) *Consiliarium* utrobique vertit.

VIII. Quemadmodum provinciae assignatae populo, per Proconsules administrabantur; ita provinciae quas Augustus Principum cura retinuerat, per Legatos Caesaris. quae alia erat species Legatorum distincta a Legatis Proconsulum. quamvis etiam Legati Caesaris suos quoque secundarios Legatos haberent ex instituto Augusti, teste Dione. In eas autem provincias quae consularia erant vel praetoriae mittebantur ex parte Caesaris Legati, qui *Consulares* dicti, vel *Legati pro Praetore*. Strabo eas vocat *καρπελοφυτας* *ὀπαρχους* & *καρπελοφυτας* *πατριάρχους*. Passim occurrunt in veterum monumentis *Consulares*: qui trahendi ad Legatos Caesaris & provinciarum rectores, quibus jure consulari provinciae administrandae concessa erant, et si nunquam gessissent consularum; quemadmodum supra monuimus id usurpatum in Proconsulibus qui jure consulari provinciis populi erant praefecti. Minutis provinciis rectores praeficiebantur ex equestri ordine, Praesidum nomine, vel Procuratorum. Unde fluxit illa distinctio provinciarum in proconsulares, legatorias, & praesidiales, quae aliquoties occurrit in scriptoribus historiae augustae. Ceterum, ut inquit Macer, *Praesidis nomen generale est; eoque & Proconsules & Legati Caesaris, & omnes provincias regentes, licet Senatores sint, Praesides appellantur.* Post Constantini aetatem imminuta sunt pleraque magistratum nomina & officia, omnem harum rerum curam ad se trahente Principe. Mitto de Legatis exercituum, legionum, & cohortium verba facere, quia nihil ad institutum nostrum conferre possunt.

IX. Novum genus magistratum emerit ex Constantini institutione, scilicet Vicarij Praefectorum praetorio; de quibus hic pauca dicenda, quae illustrandis aliquot hujus Dissertationis articulis usui futura erunt. Quatuor Praefectis, quibus orbem Romanum ferè partitus Constantinus, aliquos Vicarios adjecit, qui non jurisdictione mandata à Praefectis, sed à Principe sibi data, in judiciis reddendis uterentur. Ne tamen de dignitate Praefectorum praetorio detrahi videretur, vires Praefectorum agere dicuntur Vicarij, unde illis nomen, & apud Ausonium praefectarum titulo secundo provincias tenere, & in Codice Vicariam agere praefecturam, & praefecturæ praetorianae trahere portionem. Fascibus & securi ornati erant, & vice sacra judicabant. Vetus Poëta de Valerio Proculo: *Ter vice qui sacra discinxit iurgia iudex.* Vicariorum autem certus erat numerus, qui à Principe missi, in Dioecesium sibi assignatis, id est, in tractu multas provincias com-

Iulianus de off. proconsul.

Strabo l. 1.

L. 1. de iudic. Praetoria.

l. 1. de iudic.

l. 1. de iudic.

plectente, jus dicebant. Omnes illi Vicarij, tum in Notitia utriusque Imperij, tum in legibus Codicis referuntur. In imperio Orientis erant tres Vicarij, Asianæ, Ponticæ, & Thracicæ Dioceseon; quibus additus est Vicarius Macedoniæ, post recisam ab Occidente illam partem Illyrici. In Occidente erant septem Vicarij, Urbis, Italiae, Illyrici, Africae, sub Praefecto praetorio Italiae; Vicarius septem provinciarum in Gallia, Vicarius Hispaniarum, & Vicarius Britanniarum, sub Praefecto praetorio Galliarum.

Alia est ratio eorum qui vicem alicujus Praefidis obtinent in provincia. Illi enim à Legatis Proconsulum differunt, & à Vicariis Praefectorum praetorio; & ad tempus provinciam administrandam obtinent, mandato Principis speciali, puta Praefide defuncto, vel aliam ob causam. Vnde fit ut nonnunquam Procurator Caesaris, Praefidis vice fungatur; ut contigit Pilato in Syria. Ei autem qui vicem alicujus judicis obtinet permissa sunt omnia quae judici cujus locum tuetur; ut docet Cujacius in Tit. Cod. de officio ejus qui vicem alicujus judicis obtinet.

X. Restat ultima Legatorum species, quae jure gentium apud omnes populos consecrata est; de quibus unica lege in toto Iuris corpore agitur. Legati hujus generis dicuntur, qui à Principe delecti negotia publica cum exteris gentibus ad eas missi disceptant; vel, ut Belitarius eos descripsit apud Procopium, si quid à conterminis gentibus desideratur, id postulatam iis mittitur per Legatos. Ij pro re tractandae magnitudine nunc illustriores, nunc vero inferioris gradus mittebantur. Quod usurpari solitum ab Imperatoribus Constantinopolitanis, & à Regibus Persarum, observavit Menander in Eclogis. De Legatis istis copiosam & eruditissimam Dissertationem edidit V. C. Carolus Paschalius; à quo peti possunt quaecunque ad materiam illam pertinent.

C A P V T II.

Synopsis.

I Diverse Legatorum species in Ecclesia. Indicitur breviter in quo componi possint Legati Ecclesiae cum Legatis Imperij.

II. Legati à synodis provinciarum missi ad Romanam sedem, vel ad Principem, collati cum Legatis provincialibus. Ejus generis Legati missi à Cypriano ad Cornelium Papam, pro gerendo negotio imposita, absque ulla jurisdictione. Legatio non ab similibus missa à Synodo Carthaginiensi ad Anastasium Pontificem, & ad Episcopum Mediolanensem, pro venia Synodi Capuanae, de baptizatis à Donatistis. Ad Mediolanensem Episcopum Legati directi, sed praecipue ad Romanum.

III. Missi quoque à Synodo Carthaginiensi Legati ad Principes, una cum literis. Quid sit libera legatio in illo Concilio. Differt ab ea cujus meminit Cicero & Vlpianus. Haec titulo tenus & ad dignitatem data; illa vero, quae nullis mandatis est adstricta, similis procuratori libere.

IV. Ab Orientis Ecclesiis directi quoque Legati ad Romanam sedem, scilicet à Synodo Antiochena, & Alexandrina, in causa Athanasij, & à Concilio Lampsaceno. Infinitum est ejusmodi legationes recensere.

V. Romani quoque Pontifices mittebant aliquando hujus generis Legatos, ut Julius ad Orientales; quibus ministerium nudum injunctum erat, nulla vero jurisdictione. Ad hanc speciem pertinet legatio Faustini ad Concilium Carthaginiense. Nulla jurisdictione illi mandata; sed impositum ministerium de capitibus aliquot tractandi.

VI. Magno honore excepti Faustinus ejusque socij ab Africanis. Non poterant sententiam dicere in synodo Africana jure proprio, quia peregrini, nec jure delegationis. Quid permitteretur peregrino Episcopo. Confessus in Ecclesia ante Presbyteros. Et facultas offerendi: qua concessa à Concilio Arelatensi. Olim peregrinis Eucharistia tantum missa domum; deinde inductum ab Aniceto ut porrigeretur illis in Ecclesia. Explicatus ea de re, nova interpretatione, Irenaei locus.

VII. Faustinus illiusque socij, ex beneficio Africanorum, in synodum admissi, sententiam quoque dixerunt. Tertius locus illis datus, quia negotiorum tantum procuratores erant, nulla jurisdictione instructi.

VIII. Refelluntur Novatores, qui ex hoc Concilio Metropolitani Legatis omnibus Romanis anteponebatur censent.

I. **I**N Ecclesia locum quoque habent legationes diversi generis. Quidam enim Legati mittuntur ad negotiorum publicorum prosecutionem, qui Legatis provincialibus respondent. Quidam instructi sunt jurisdictione quadam quae illis mandatur, qui aliquo pacto componi possunt cum Legatis Proconsulum. Quibusdam plena jurisdictione in provincias vacantes conceditur, qui aliqua ex parte Legatos Caesaris & Consulares referunt. Quidam suae jurisdictioni ordinariae in aliquot provincias adjunctam habent vicariam apostolicae sedis auctoritatem, quos, ratione Dioceseos quam administrant, conferre licet cum Vicariis Praefectorum praetorio. Legatis autem à sede apostolica missis sanctitas illa, quae Legatis Principum debetur ex jure gentium, à Christianis Principibus conservari debet. Vnde patet quantam lucem dicendis foenerari possimus ex iis quae capite primo adnotata sunt.

II. Ac primò quidem Legati qui à synodis provinciarum ad Romanam sedem vel ad Principes mittebantur olim, nullo jure alio censeferi poterant quam illo quod in Legatis provincialibus obtinebat, adeo ut nulla jurisdictione data, sola illis gerendi negotij quod mandatum erat sollicitudo immineret. Hujus generis erant Episcopi Calidonius &